

UiB - Det medisinske fakultet

Årlig klima- og miljørapport for 2019

Beskrivelse av virksomheten:

Fakultetet tilbyr profesjonsutdanning innen medisin, odontologi, farmasi, tannpleie og ernæring, og har flere mastergradsprogram innen helsevitenskap, biomedisin og global helse. Fakultetet dekker et bredt spekter av forskningsfelt. Det er vertskap for to Senter for framragende forskning (SFF), Centre for cancer biomarkers (CCBIO) og Centre for intervention science in maternal and child health (CISMAC), fire K. G. Jebsen senter for forskning på henholdsvis diabetes, nevropsykiatriske lidelser, hjernesvulst og autoimmune sykdommer, og ERC - prosjekter. I tillegg deltar forskningsgrupper ved fakultetet i en SFF, Norwegian Centre for Mental Disorders (NORMENT), hvor Universitetet i Oslo er vertskap. Fakultetet sin forskningsinfrastruktur er organisert i tilsammen åtte kjernefasiliteter. Totalt har Det medisinske fakultet om lag 1200 medarbeidere, ca 1900 studenter og er med sine over 500 PhD-kandidater en av de største bidragsyterne til forskerutdanningen ved Universitetet i Bergen.

Virksomheten sertifiseres etter følgende kriterier:

Felles kriterier, Tannlegekontor, Leietaker

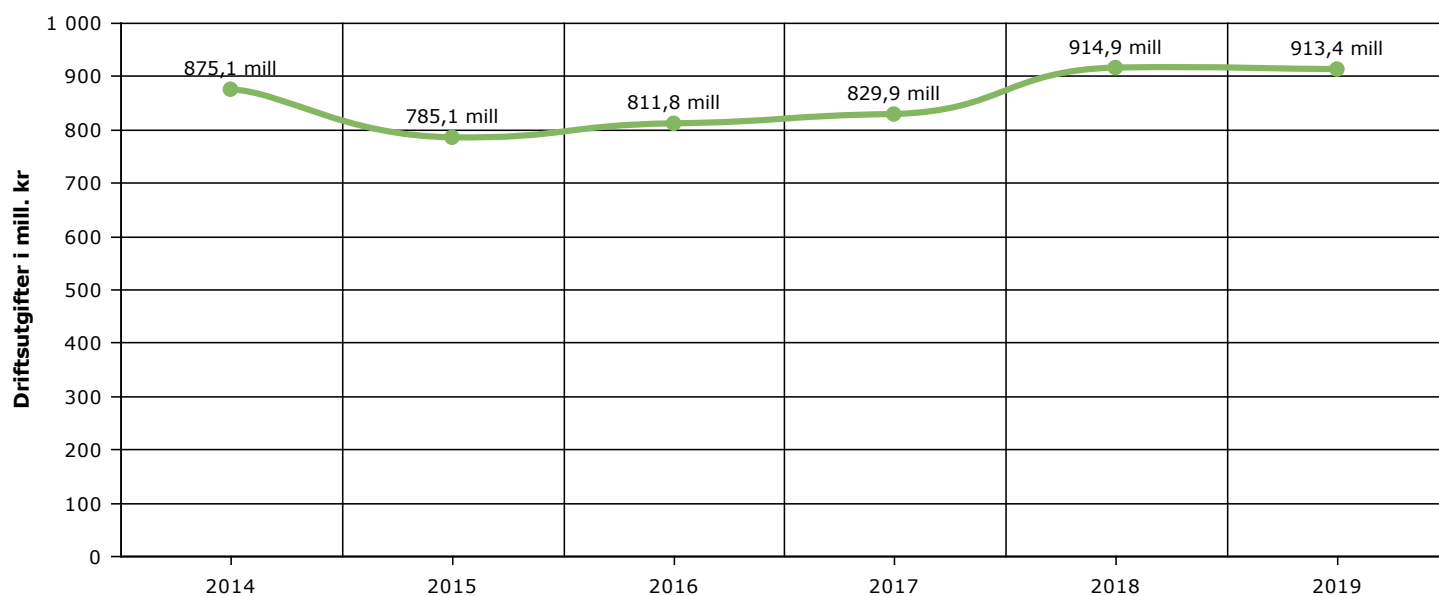
Sertifikat

Type: 3-årig

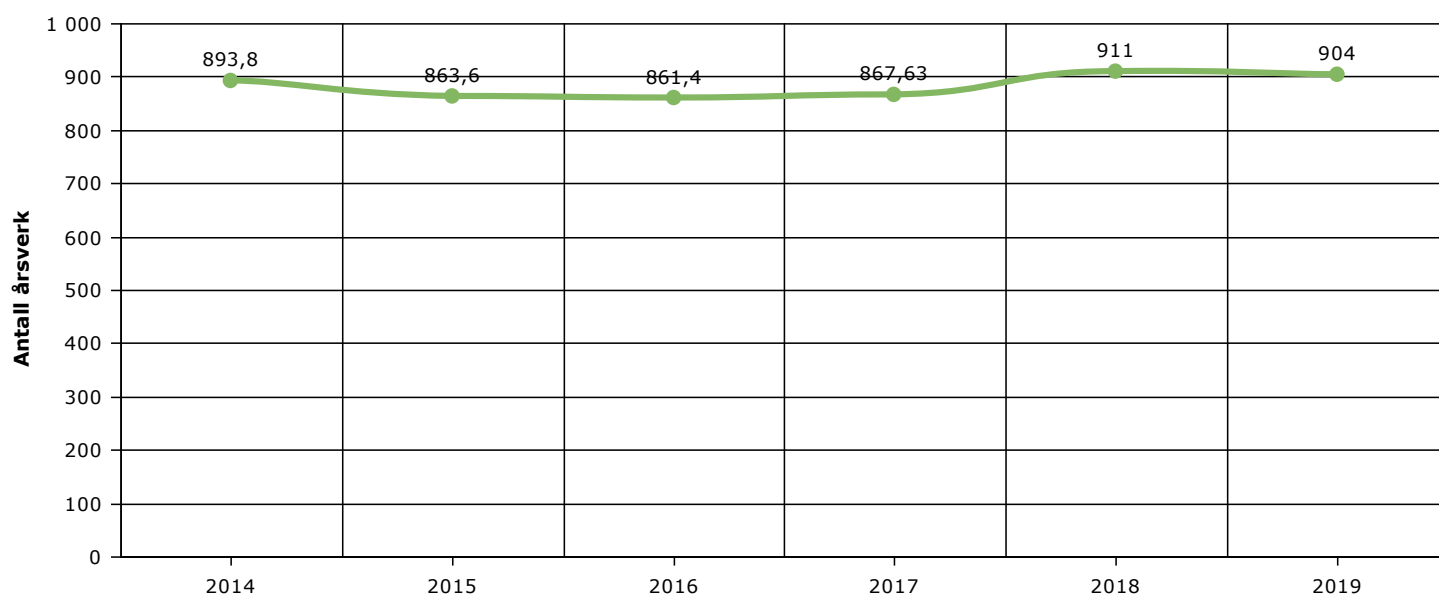
Utstedt: 20 apr, 2019

Utløper: 20 apr, 2022

Årlige driftsutgifter (eksklusive avskrivninger)

Antall årsverk for rapporteringsåret

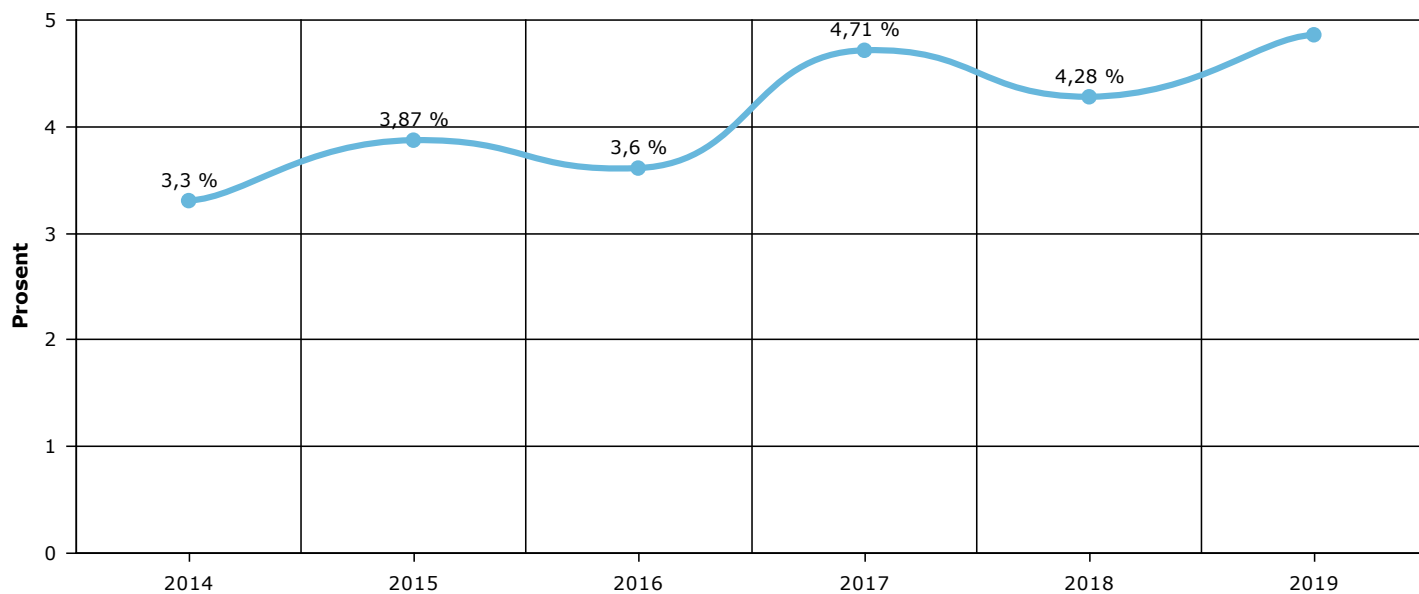

☞ Kommentarer til Systemkrav

Omsetning er rapportert som "Sum driftsutgifter (eks. avskrivninger, inkl. mva)", og rapportert av økonomiseksjonen ved fakultetet. Omsetning innen bidrags- og oppdragsfinansiert virksomhet inngår i beløpet slik at det er fakultetets totale omsetning som er rapportert. Antall årsverk er hentet fra DBH (database for høyere utdanning).

Sykefravær i prosent

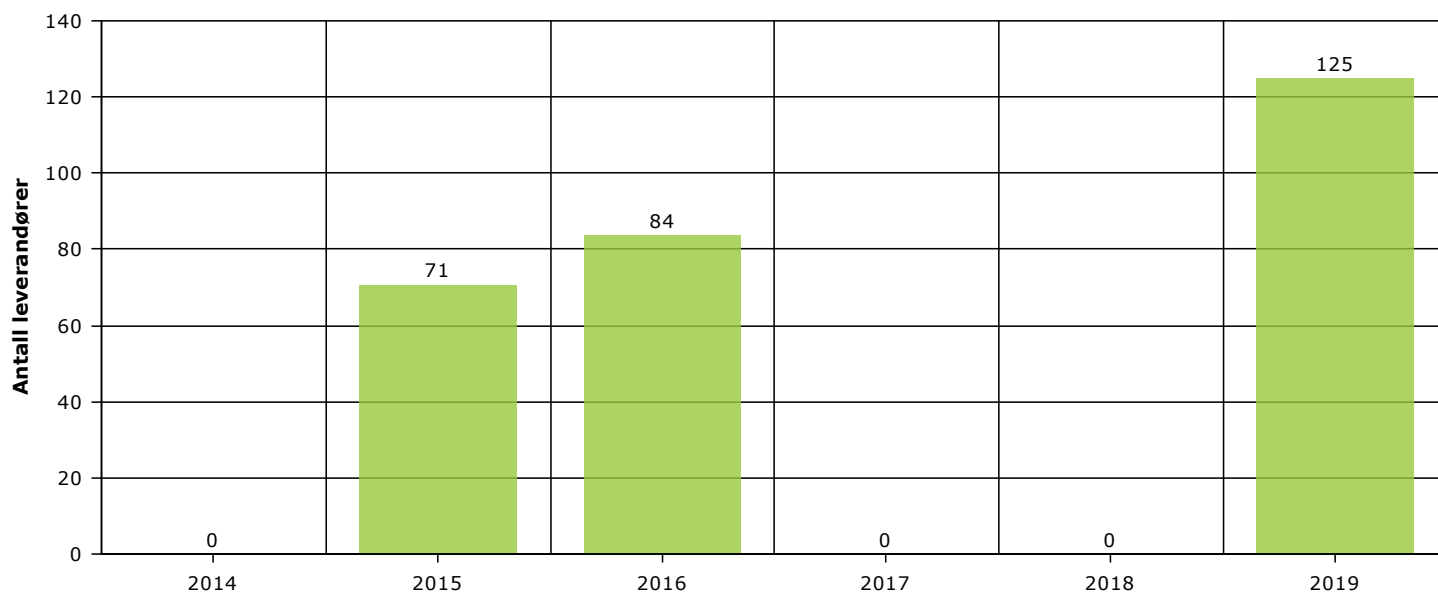
↑ 13% fra 2018

 Kommentarer til Arbeidsmiljø

Sykefraværsprosenten er hentet fra Paga.

Antall leverandører som har et sertifisert miljøledelsessystem som Miljøfyrtårn, ISO 14001, EMAS eller tilsvarende.

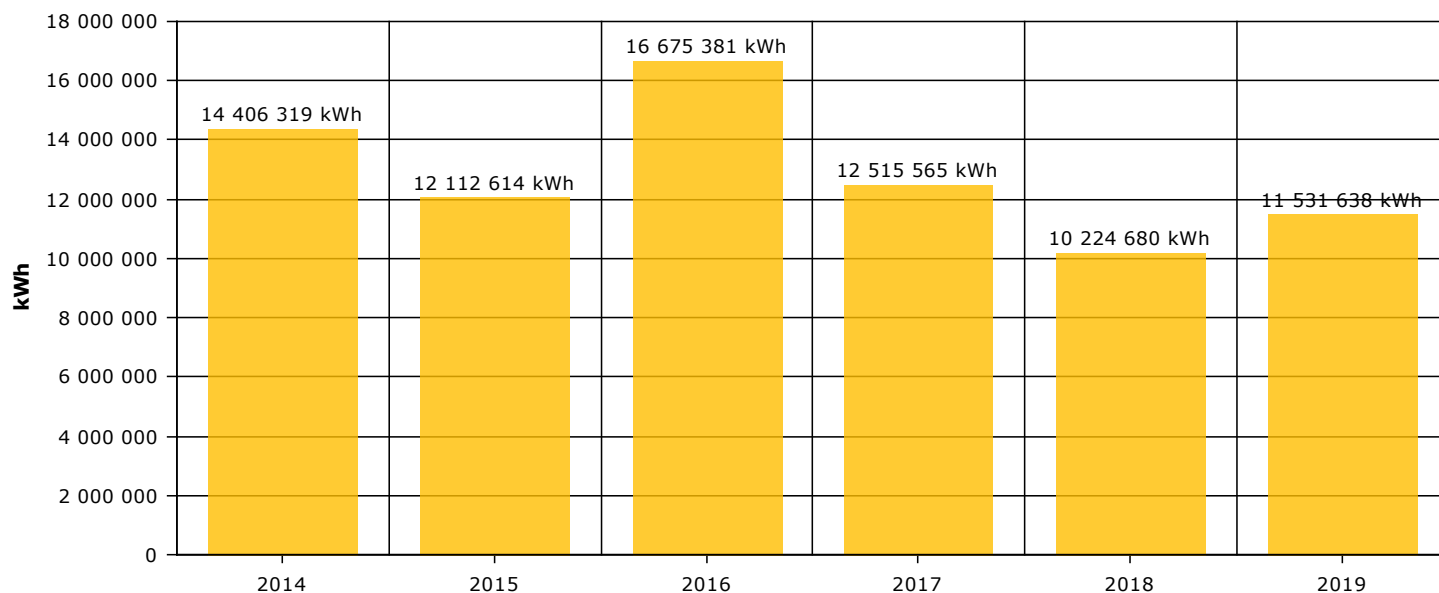
🗨 Kommentarer til Innkjøp

Generelt for UiB: UiB, som en statlig virksomhet, følger Lov om offentlige anskaffelser. Vi har et eget Kontor for Innkjøp som kontrollerer anskaffelsesprosessene, og holder jevnlig kurs, seminarer og opplæring for våre innkjøpere og bestillere. Miljøvennlige valg gjøres gjennom UiBs rammeavtaler.

Tidligere år har man basert papirmengde på telleverk i printerne. Disse har ikke inkludert alle printerne. Fra 2018 oppgir man innkjøpte mengder papir fra leverandør-rapporter.

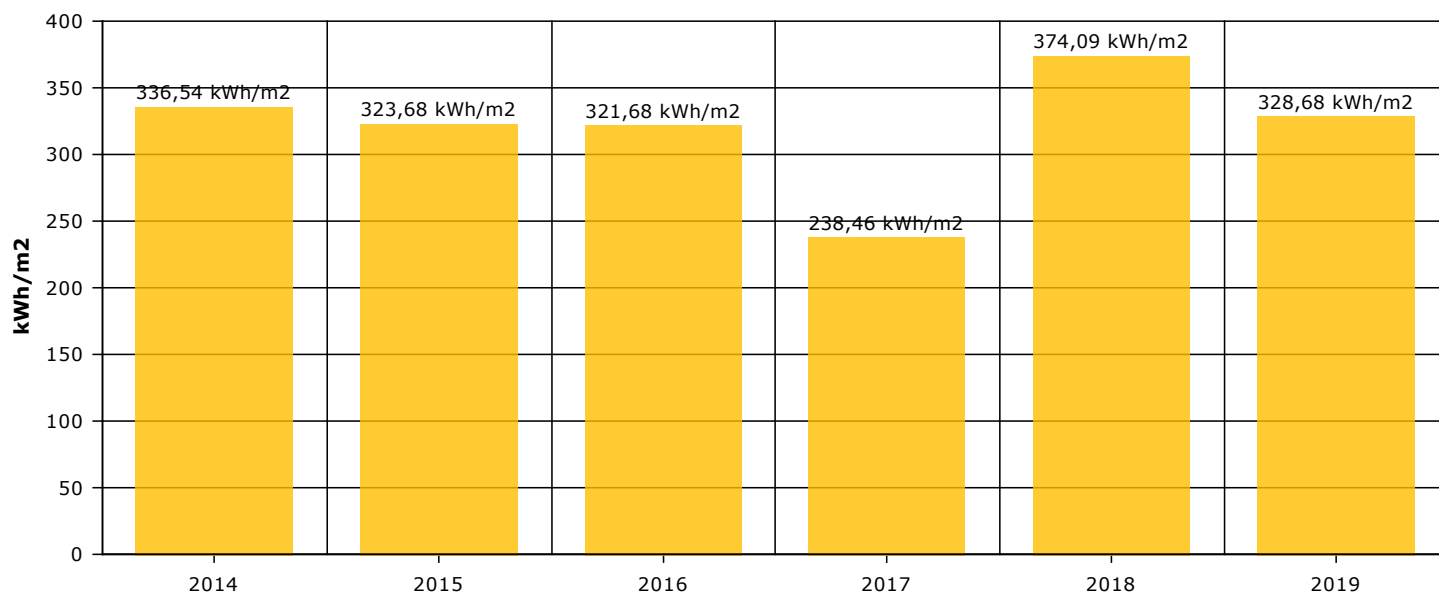
Energiforbruk

↑ 12% fra 2018

Energiforbruk pr. kvadratmeter

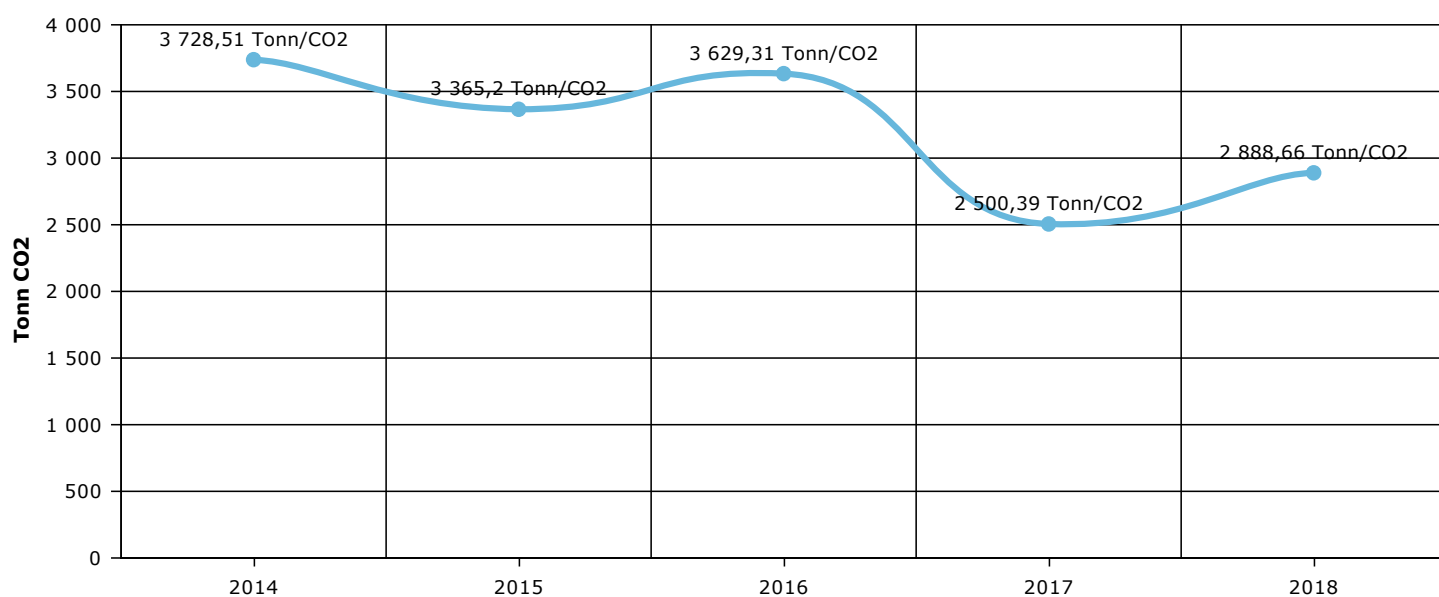
↓ -12% fra 2018

ⓘ Kommentarer til Energi

Energibruk er rapportert fra Eiendomsavdelingen på byggnivå og deretter fordelt basert på prosent areal som brukes av hver enhet i hver av bygningene.

CO2 totalt

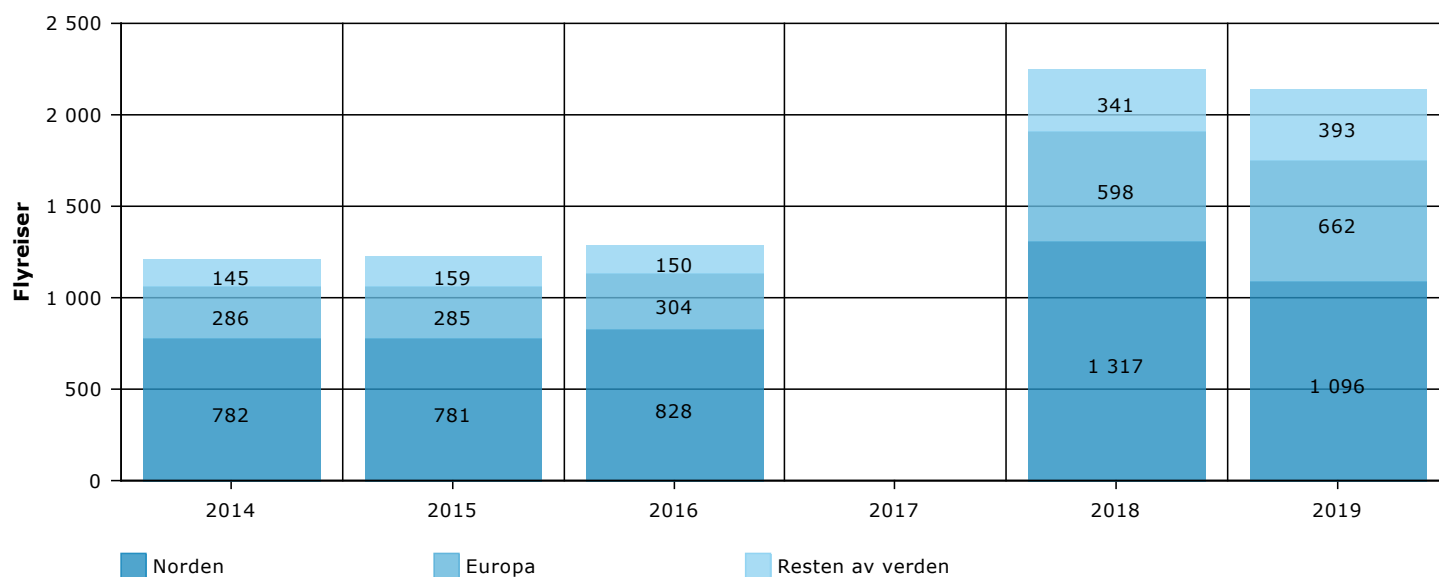

Kommentarer til CO2

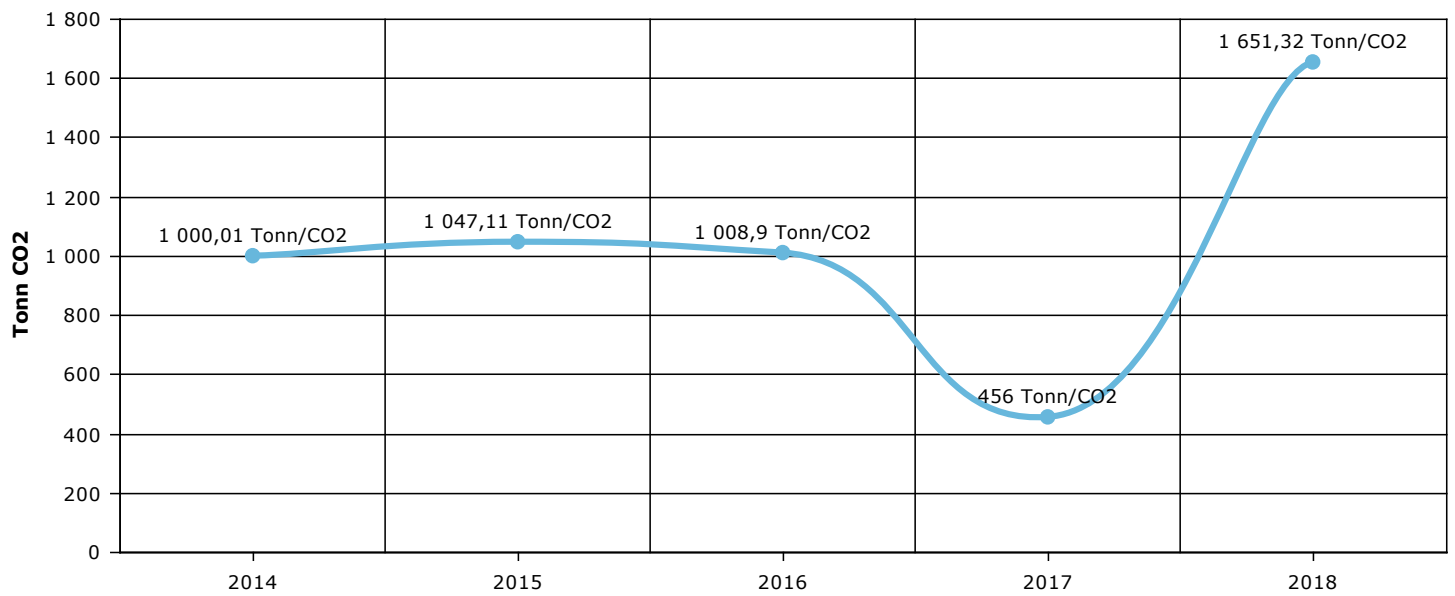
UiB fører internt klimaregnskap. Se denne nettsiden <https://www.uib.no/aktuelt/131039/veien-til-2030-slik-blir-uib-grønnere> for mer informasjon.

Transport

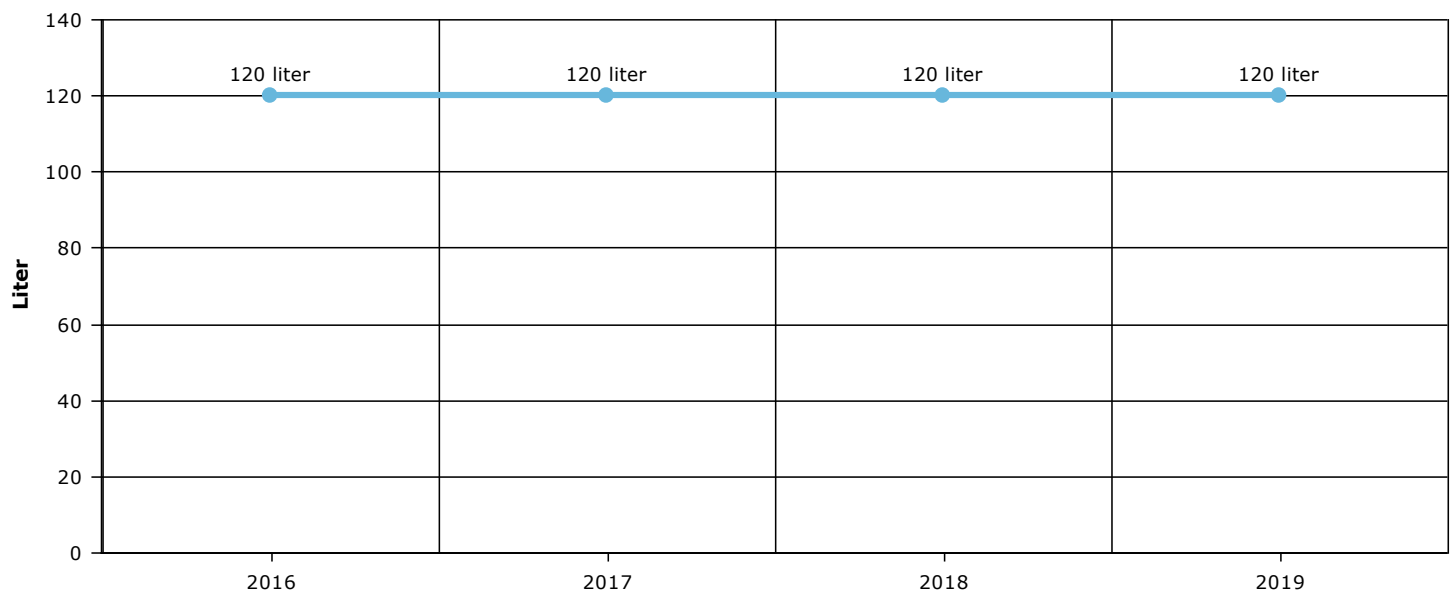
Flyreiser

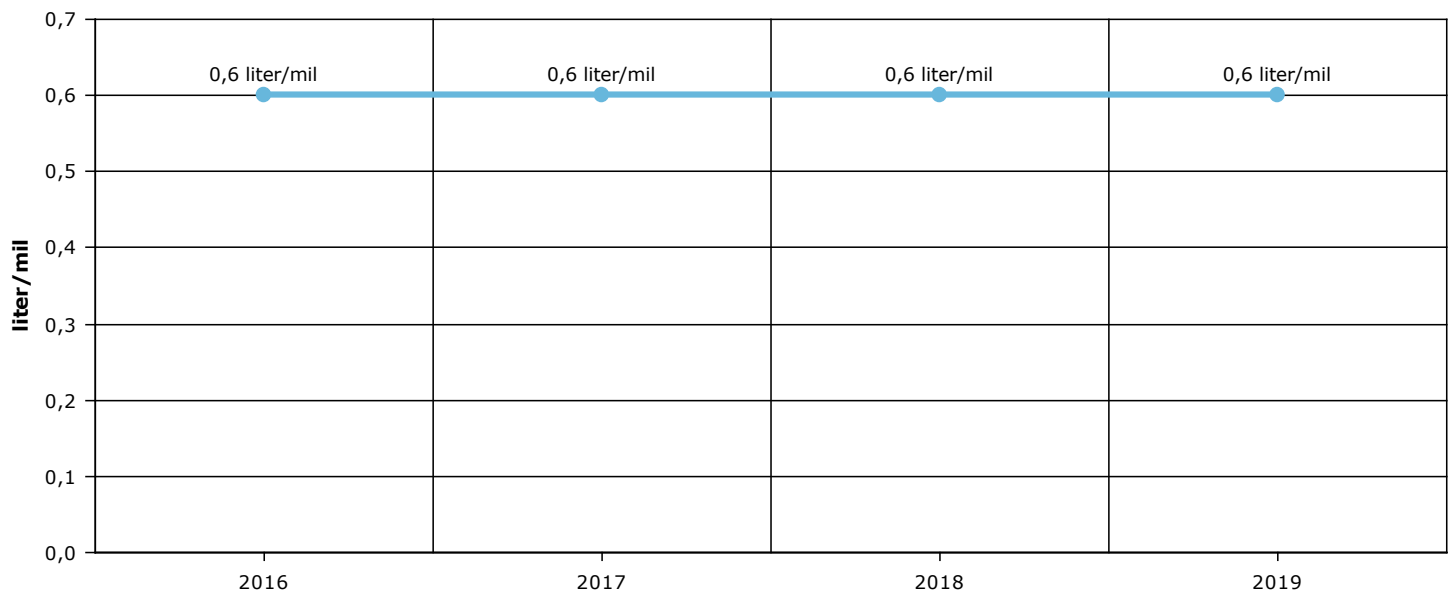
CO2 utslipp fra flyreiser

Drivstofforbruk, totalt

Drivstofforbruk per mil

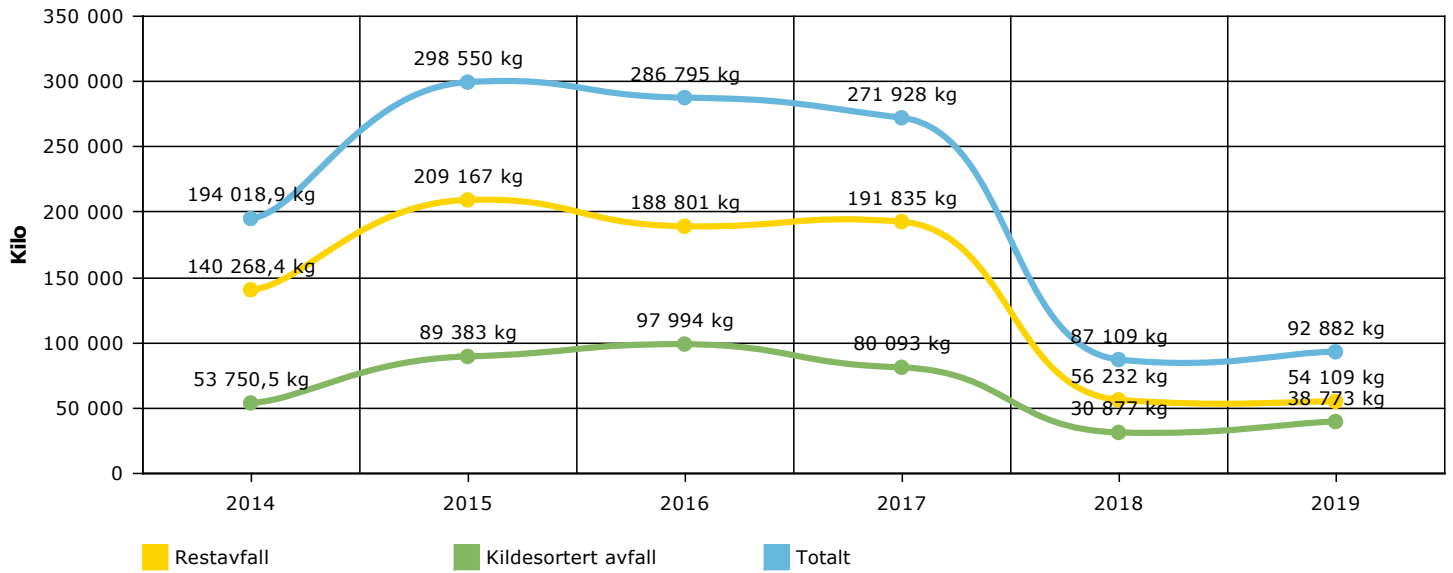

Kommentarer til Transport

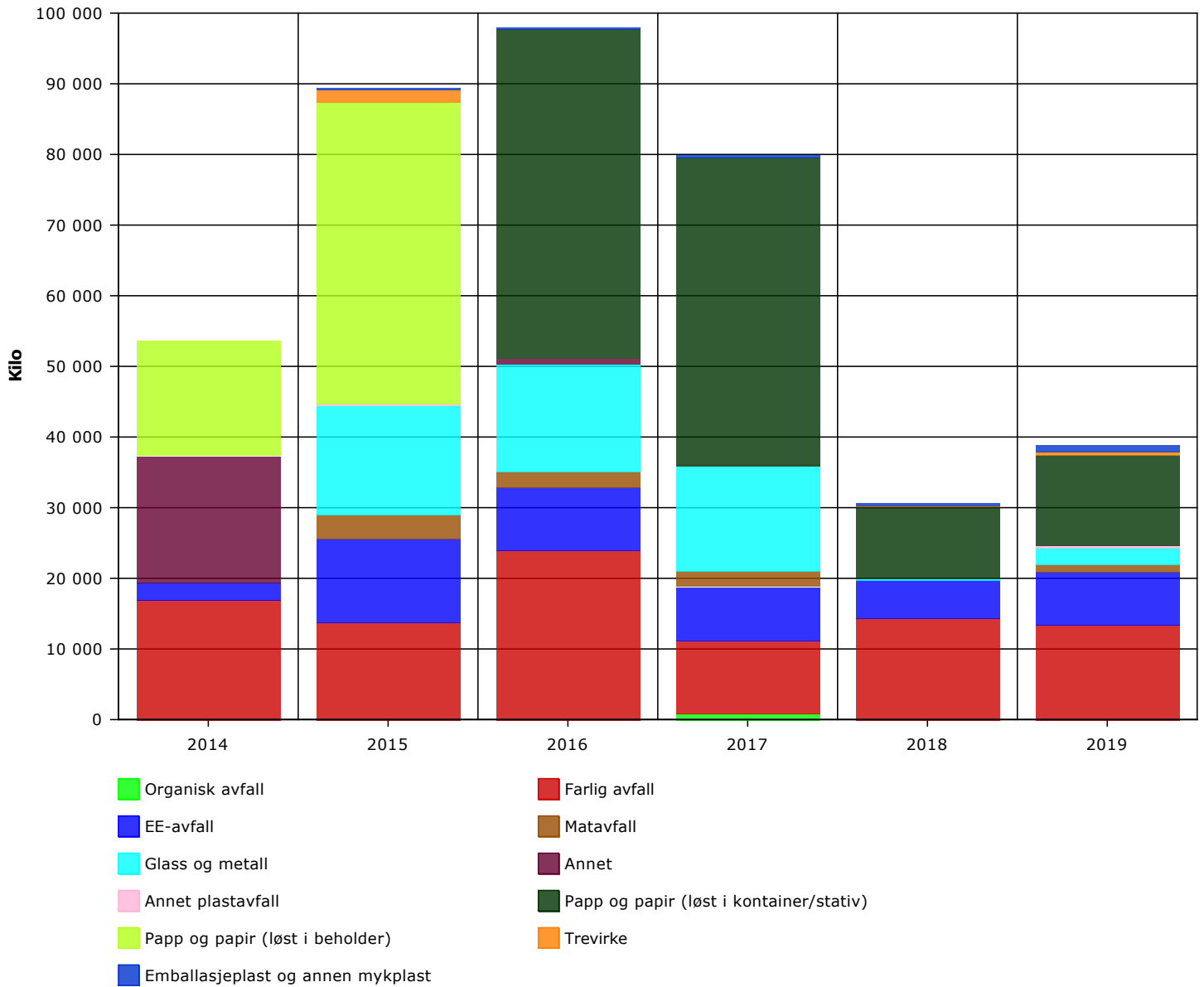
Flyreiser er hentet fra Bluegarden som er reiseregningssystemet. Dette gir en mer fullstendig oversikt over flyreisene enn det som har vært tilgjengelig tidligere år, antallet rapporterte flyreiser har derfor gått opp.

Avfall

Avfall

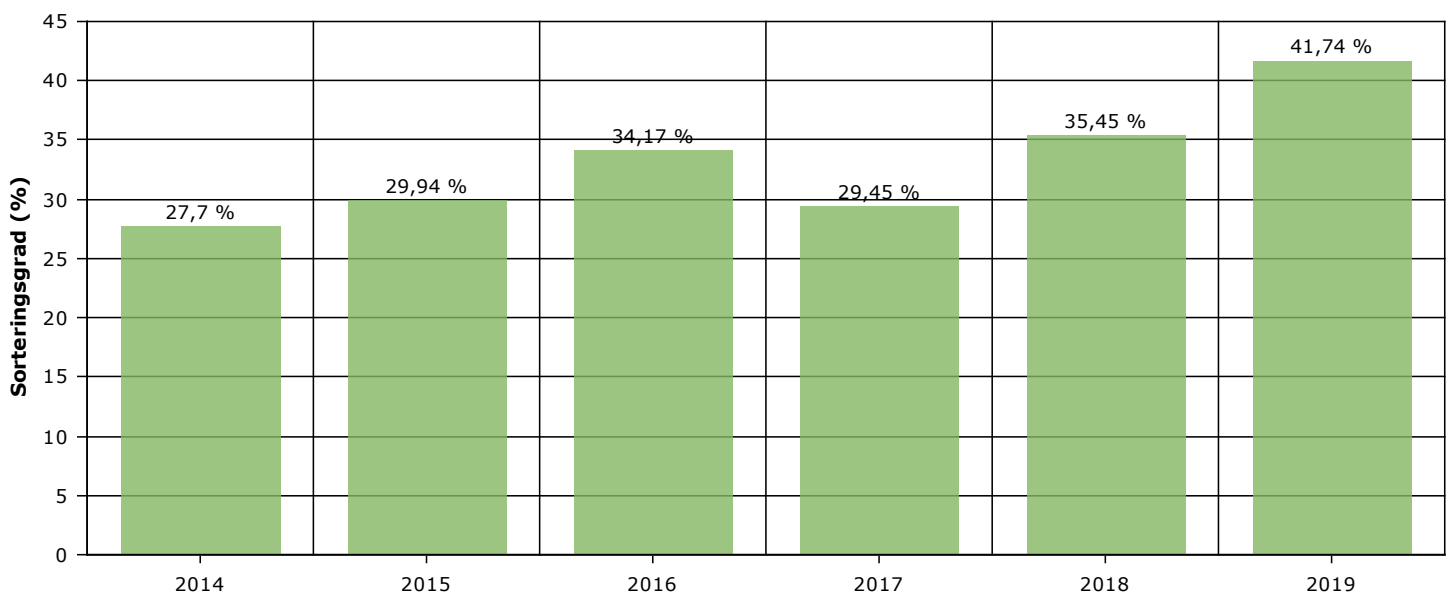

Kildesortert avfall

Sorteringsgrad

↑ 17% fra 2018

🗨 Kommentarer til Avfall

Avfall er rapportert pr bygg og fordelt på enheter basert på sin prosentandel av hvert bygg.

☰ Gjennomførte tiltak

Arbeidsmiljø

Generelt for UiB: UiB har en HMS-handlingsplan 2019-2021 der arbeidsmiljøtiltak følges opp. 01.01.2019 ble det også inngått en ny intensjonsavtale (IA-avtale) for perioden 2019-2022.

Spesifikt for Det medisinske fakultet (MED): Fakultetet sin HMS-handlingsplan gjelder for perioden 2019-2021. Årlige tiltak vedr arbeidsmiljøet er gjennomført. Det ble bl.a. gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyser i 2019 som gjelder bortfall av ventilasjon og samtidig lekkasje i laboratorier, rutiner ved utreise, og av kostbart utstyr i ferdighetssenteret i BB-bygget.

Ved Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS) er det joggegruppe som trener sammen hver fredag. I fakultetsadministrasjonen er det også organisert trening i arbeidstiden hos Sammen og ukentlig yoga. Quiz hver fredag. I Bergen City Maraton 2019 stilte IGS med to staffetlag og fakultetsadministrasjonen med ett. Det er gjennomført arbeidsmiljø- og klimaundersøkelse (ARK) ved alle enheter ved fakultetet i 2019. Fakultetets dag, Administrasjonsdag og Teknikerdag er gjennomført.

Innkjøp og materialbruk

Generelt for UiB: UiB, som en statlig virksomhet, følger Lov om offentlige anskaffelser. Vi har et eget Kontor for Innkjøp som kontrollerer anskaffelsesprosessene, og holder jevnlig kurs, seminarer og opplæring for våre innkjøpere og bestillere. Miljøvennlige valg gjøres gjennom UiBs rammeavtaler. I løpet av 2019 har man blant annet igangsatt tiltak med mål om reduksjon i innkjøp av IKT-utstyr, samt kjøp av mer klimavennlige renholdstjenester og kontorrekvisita. Videre har man i 2019 arbeidet med å tilrettelegge for økt bruk av kjernefasiliteter som reduserer behovet for at hver forskningsgruppe skal ha eget vitenskapelig utstyr. Vi har også nylig inngått kontrakt med leverandør av et verktøy for å digitalisere bestilling, fakturering og allokering av utstyr i kjernefasiliteter i BOT.

Spesifikt for Det medisinske fakultet (MED): Instituttene og fakultetsadministrasjonen gjenbraker inventar så langt det er mulig. Som eksempel kan nevnes at vi innredet et nytt møterom i Armauer Hansens hus med konferansebord og tilhørende stoler som vi overtok fra annen enhet ved UiB. Datamaskiner og skjermes brukes i stor grad utover de 5 år som er anbefalt av IT-avdelingen.

Avfall

Generelt for UiB: UiB har et velfungerende avfallssystem der alt avfall håndteres av Eiendomsavdelingen og Ragn-Sells. I løpet av 2018 ble system for kildesortering utvidet til å omfatte flere bygg og flere fraksjoner, og arbeidet med å optimalisere dette systemet har fortsatt i 2019.

Spesifikt for MED: Det er stadig mer fokus på gjenbruk og mindre bruk av engangsbestikk, redusert papirbruk ved digitalisering. Vi prøver å unngå engangsfat og -bestikk, oppfordrer ansatte til å ta med egen kopp på møter slik at vi også på den måten bruker mindre engangskopper.

IGS opplyser at digitale arbeidsverktøy kjøpes inn, tilbys og brukes i større og større grad for alle ansatte og det er årlig reduksjon på antall utskrifter, 2019 intet unntak. Dette gjelder også for øvrige enheter ved MED.

Energi

Generelt for UiB: Universitetet i Bergen gjennomførte energimerking av hele bygningsmassen i 2012, og har siden arbeidet med å gjennomføre tiltakslisten fra energimerkingen. I tillegg har UiB en ENØK-ingeniør i 100 % stilling, som arbeider kun med energieffektivisering som lysstyring, varmestyring, optimalisering av ventilasjon og gjenbruk av spillvarme fra datasentre. UiB har også et eget nærvarmenett med en sjøvannsvarmepumpe som henter energi ut fra vannet på 100 meters dyp i Byfjorden. UiB byttet ut all fyringsolje med bio-olje fra 2016, og planlegger å fase denne ut når de aktuelle bygningene kan knyttes på fjernvarmenettet i Bergen. Mål om 2% reduksjon i energiforbruk pr kvm pr år har blitt oppnådd de siste årene. I løpet av 2019 har det blitt installert fem nye varmepumper, som forsyner Sydneshaugen skole, HF-bygget og Universitetsbiblioteket med varme. Disse er koblet mot vårt nærvarmenett, og erstatter ca 300.000 liter fyringsolje årlig. I disse dager holder vi på med å ferdigstille installasjonen av solcellepaneler på Odontologibygget, som også skal utvides til Alrek helseklynge (nabobygget). Til sammen vil disse solcellepanelene føre til en årsproduksjon på ca. 300.000 kWh.

Spesifikt for MED: I bygninger som disponeres av fakultetet er det i stor grad automatisk lysstyring i rommene. I bygninger uten automatisk lysstyring oppfordres ansatte til slukke lyset når de forlater rommet.

Hos IGS i Kalfarveien 31 har flere kontor fått lamper med sensor, slik at lyset går av når kontoret forlates.

Transport

Generelt for UiB: Utbygging av sykkelparkering og dusj- og garderobefasiliteter har fortsatt i 2019. Universitetsstyret vedtok den 28.11.2019, å innføre en ny grønn reisepolicy hvor målsettingen er å halvere utslippene knyttet til reisevirksomhet innen 2025, gjennom årlige kutt på gjennomsnittlig 10% CO2. Reduksjonene skal foretas på enhetsnivå og reisepolicyen skal ivareta yngre forskeres mulighet til å etablere nye relasjoner for karrierebygging.

Spesifikt for MED: UiBs interne minibuss (campusbuss) er viktig for fakultetet, i og med at den gir ansatte og studenter muligheten for å reise mellom Haukelandsområdet og Nygårdshøyden (sentraladministrasjonen).

IGS har har to elektriske sykler som brukes til og fra møter utenfor huset. Fakultetsadministrasjonen har egen sykkel som brukes til intern transport til/fra sentrum og lignende.

IGS har hatt møter både i ledergruppen og i fagmiljøene om hvordan ansatte kan reise mindre og bli mer miljøvennlige i valg av transportmidler dersom ansatte må reise. Tog kan være dyrere enn fly, instituttet har valgt å oppfordre til å ta tog så langt det lar seg gjøre selv om det skulle bli dyrere. Det har vært snakket om å opprette et fond for miljøvennlige reiser slik at det ikke skal være noen økonomiske argumenter for å ikke velge miljøvennlig.

IGS har også bedt ansatte vurdere om reisen er nødvendig, og vurdere å heller ta møtet på Skype.

Det er anlagt egne sykkelparkeringer i Kalfarveien 31 og Årstadveien 21 og ansatte er oppfordret til å sykle til jobb.

Utslipp til luft og vann

Generelt for UiB: UiB praktiserer nullutslipp og skal ikke slippe ut noen kjemikalier til ledningsnettet eller i luft/vann.

Spesifikt for MED: Instituttene ved fakultetet følger de lover, forskrifter og retningslinjer som gjelder virksomheten, herunder laboratorievirksomheten i Laboratoriebygget, Odontologibygget, Vivarium, Bygg for biologiske basalfag og Overlege Danielssens hus.

Annet

Generelt for UiB: UiB har siden 2009 laget klimaregnskap og miljøregnskap og har hatt tallfestede mål for reduksjon av negativ miljøpåvirkning fra avfall, transport, innkjøp og energi. Disse skal reduseres med 20 % mellom 2009 og 2020, med 2 % i året. For 2018 ble det laget et fullstendig klimaregnskap inkludert Scope 3, og dette arbeidet vil videreføres til klimaregnskapet for 2019. Dette gir en god oversikt over vår totale klimapåvirkning, samt våre største utslippsposter og vil være grunnlag for videre miljøarbeid.

Spesifikt for MED: Fakultetets enheter benytter kjemikalieregisteret EcoOnline. I den lokale beredskapsplanen har vi tiltakskort som inkluderer miljøutslipp. Tiltakskortet skal brukes ved uønskede hendelser/forhold som har ført til eller kan føre til skade på det ytre miljø. Eksempelvis større utslipp av biologiske faktorer, kjemiske forbindelser, gass, radioaktivt materiale til jord, luft, vann, planteliv, dyreliv eller mennesker, evt. utslipp på felt og tokt.

☰ Handlingsplan

Miljøpolicy med konkrete mål for helse, miljø og sikkerhet

Generelt for UiB: Handlingsplanen for helse, miljø og sikkerhet er forankret i universitetets strategi 2019-2022 «Kunnskap som former samfunnet» og omfatter tre HMS-mål. UiB skal kjennetegnes ved: gode arbeidsfellesskap, trygge og funksjonelle arbeidsplasser, god sikkerhetskultur og beredskap:

<http://ekstern.filer.uib.no/poa/Hms/HMS-handlingsplan/HMS-handlingsplan%202019-2021.pdf>. Arbeidsmiljøperspektiver knyttet til ytre miljø er ivarett i

Handlingsplan for det ytre miljø:

http://www.uib.no/sites/w3.uib.no/files/attachments/handlingsplan_ytre_miljo_2018-2022.pdf

Spesifikt for MED: Fakultetet forplikter seg til å ta miljøhensyn i all virksomhet og dokumentere miljøengasjement ved å redusere negativ miljøpåvirkning fra egen drift med 20 prosent i perioden 2010-2020.

Mål vedr ansvar for ytre miljø i fakultetets *HMS-handlingsplan for perioden 2019–2022:

1. Bruken av papir og trykte dokument skal reduseres til et minimum
2. Alle enheter skal jobbe for å redusere reisevirksomhet
3. UiBs mål om klimanøytral virksomhet innen 2030 skal følges opp lokalt
4. Frekvensen på kurs for arbeid med genmodifiserte mikroorganismer (GMO) skal økes betydelig

Fakultetet skal til enhver tid være miljøsertifisert og ha digitalt fokus.

*Fakultetets handlingsplan for HMS omfatter fem HMS-mål:

- Gode arbeidsfellesskap
- God risikostyring og beredskap
- Trygge og funksjonelle arbeidsplasser
- God håndtering av HMS-avvik
- Ansvar for det ytre miljø

Arbeidsmiljø: Mål, sykefravær

4 %

Arbeidsmiljø: Tiltak

Generelt for UiB: hovedorganisasjonene på arbeidsgiver- og arbeidstakersiden i Norge har sammen med staten som arbeidsgiver og myndighetene ved Arbeids- og sosialdepartementet inngått en ny Intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtale) for perioden 1. januar 2019 – 31. desember 2022.

Avtalen har to nasjonale mål:

Sykefravær: sykefraværsprosenten skal reduseres med 10 prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018.

Frafallet: frafallet fra arbeidslivet skal reduseres.

Spesifikt for MED: I 2019 er det gjennomført Arbeidsmiljø- og klimaundersøkelse (ARK) ved alle fakultetets enheter. Spørreundersøkelsen ARK ble gjennomført våren 2019 og oppfølgingen av undersøkelsen og det psykososiale arbeidsmiljøet startet etter at undersøkelsen er ferdig.

UiBs web-baserte støttesystem for risiko, sikkerhet og beredskap (CIM) brukes i beredskapsarbeidet. I 2019 er CIM benyttet ved gjennomføring av to beredskapsøvelser og ved risiko- og sårbarhetsanalyser.

Fakultetet tilbyr trening i arbeidstiden der det foregår i organiserte former. Institutt for global helse og samfunnsmedisin (IGS) og fakultetsadministrasjonen planlegger å stille med stafettlag i årets Bergen City Maraton.

Det medisinske fakultet skal ha et godt arbeids- og læringsmiljø. Et godt arbeidsfellesskap handler om hvordan mennesker forholder seg til hverandre. Det skal være en attraktiv arbeidsplass som ivaretar hensynet til alle ansatte i ulike faser av karrieren og livet. Arbeidsmiljøet skal være preget av engasjement, arbeids glede og oppmerksomhet rettet mot hver enkelt medarbeider, der alle behandles med gjensidig respekt, vises omsorg og gis ansvar. I all kommunikasjon og samhandling skal den enkeltes integritet og verdighet ivaretas.

Det er et mål at fakultetet skal ha et godt arbeidsmiljø, at faglige og sosiale møteplasser skal styrkes, og at fakultetet skal holde en årlig HMS-dag med utdeling av HMS-priser. Tiltak herunder er at svarprosent på arbeidsmiljøundersøkelsen ARK skal økes med minst 20% for neste undersøkelse, at alle ansatte årlig skal få invitasjon til medarbeidersamtale med fastsatt tidspunkt, og at det som faglige og sosiale møteplasser arrangeres fakultetets dag, teknikerdag, administrasjonsdag og andre fora for læring og samarbeid. Det skal arrangeres en HMS-sag for alle ansatte med utdeling av HMS-priser.

Når det gjelder fakultetets HMS-handlingsplan og ansvar for ytre miljø vises til tiltak i punktene under her.

Innkjøp og materialbruk: Tiltak

Generelt for UiB: UiBs anskaffelsesstrategi for 2016-2019, tilsier at man skal "stille krav som bidrar til at negative miljøkonsekvenser reduseres i størst mulig grad der dette er relevant" i tråd med Lov om offentlige anskaffelser av 17. juni 2016. http://ekstern.filer.uib.no/okonomi/Innkjop/Anskaffelsesstrategi_UiB_2016_2019.pdf. Det jobbes med å stille krav vedr. rapportering av klimapåvirkning, miljøsertifisering osv der det er relevant.

Spesifikt for MED: Fakultetet bruker så langt som mulig datamaskiner ut over garantitiden på 5 år (gjerner pluss 2 til 3 år). Inventar gjenbrukes også. Bruken av papir og trykte dokument skal reduseres til et minimum ved at vi skal digitalisere mer ved å benytte digitale verktøy som PC, projektor, nettbrett, o.l. som erstatning for papir og andre engangsartikler. Det er også redusert forbruk av papir ved overgang til digital eksamen. All saksforberedelse til fakultetsstyremøtene skjer i saksbehandlingssystemet ePhorte og innkalling med saksdokumenter til fakultetsstyret formidles elektronisk via programvaren Admincontrol.

Det er et mål å redusere bruk av engangsartikler ytterligere, spesielt plastartikler. Ved Institutt for klinisk odontologi gås det over til såpedispensere uten batteridrift og reduksjon i bruk av engangsmateriell som skal redusere miljøbelastningen fra deres virksomhet.

Energi: Mål

228 kWh per kvadratmeter

Energi: Tiltak

Generelt for UiB: Eiendomsavdelingen v/ENØK-ingeniør vil fortsette med å gjennomføre tiltak for å oppnå 2% reduksjon i energiforbruket årlig. Lysstyring, varmestyring og ventilasjonsstyring legges inn ved ombygginger. Utsifting av sentralt SD-anlegg og energiovervåkningssystem skal fortsette.

Spesifikt for MED: Lysstyring, varmestyring og ventilasjonsstyring legges inn ved ombygginger. I 2019 har det foregått arbeider med å installere solcellepanel på taket av Odontologibygget i Årstadveien 19.

Transport: Tiltak

Generelt for UiB: I løpet av de første månedene av 2019 ble det gjennomført reisevaneundersøkelse blant både ansatte og studenter. Jevnlige reisevaneundersøkelser er viktig for å kunne se utviklingen og identifisere mulige forbedringer.

Spesifikt for MED: Fakultetet eier én varebil som brukes til intern transport. Det vurderes utvidet antall sykkelparkeringsplasser utenfor Armauer Hansens hus. Det er sykkelparkeringsplass for bysykler på Årstadvollen og vi oppfordrer ansatte til å benytte bysyklene.

Ansatte blir oppfordret til å stille med lag og delta på den årlige kampanjen "Sykle til jobben"

Alle enheter skal jobbe for å redusere reisevirksomhet ved å ta mer i bruk digitale løsninger som video- og telefonkonferanser, webmøter etc.

UiBs mål om klimanøytral virksomhet innen 2030 skal følges opp lokalt. Vi skal legge bedre til rette for sykkelparkering og klimavennlige reiser hjem-arbeid. Hver enhet skal ha ett konkret tiltak som skal gjennomføres i perioden (2019-2022).

Avfall: Mål, Restavfall

779682 kg

Avfall: Mål, Kildesortering

41 %

Avfall: Tiltak

Merk: Målene over er for hele UiB.

Generelt for UiB: UiB utvidet kildesortering på campus i 2018, og i 2019 har Eiendomsavdelingen jobbet videre for å optimalisere systemet.

Spesifikt for MED: Kildesortering er i bruk. Vi tilstreber å redusere papirforbruket ved å gå over til elektroniske løsninger i stedet for papirversjoner, samt gjenbruk av inventar og datamaskiner der det er mulig.

Høsten 2020 flytter IGS inn i nybygg i Alrek helseklynge og satser på en ordning med å "resirkulere" mest mulig av møblene til de som flytter inn slik at det unngås å kaste møbler i stor grad.

Det jobbes jevnt med kildesorteringen ved enhetene.

Utslipp til luft og vann: Tiltak

Generelt for UiB: UiB praktiserer nullutslipp og skal ikke slippe ut noen kjemikalier til ledningsnett eller i luft/vann. Gode rutiner for forbruksavfall, farlig avfall, smittefarlig avfall og radioaktivt avfall sørger for dette.

Spesifikt for MED:

Frekvensen på kurs for arbeid med genmodifiserte mikroorganismer (GMO) skal økes betydelig, og innen 2020 skal alle ansatte med GMO-arbeid ha gjennomført obligatorisk opplæring. Det skal vurderes å benytte eksterne kursholdere ved behov. Fakultetet har oppnevnt en egen GMO-ansvarlig for denne virksomheten.

Annet

Generelt for UiB: Universitetet i Bergen har som mål å bli klimanøytralt innen år 2030. Skal målet nås, må vi kutte CO2-utslippene med 89% de kommende ti årene. I løpet av 2019 har vi derfor igangsatt en rekke tiltak som både har direkte innvirkning på våre største utslippsposter (innkjøp, transport, bygg og energi), men også indirekte tiltak i form av å engasjere og motivere studenter og ansatte til å bli med på en felles klimadugnad.